

Katsaus Uruguayn koulutusjärjestelmään ja yhteistyömahdollisuuksiin

Johdanto

Koulutus on Uruguayssa korkeatasoista ja maan on pitkään ollut edelläkävijä koulutuksen digitalisaatiossa. Siksi Uruguay on noussut viime vuosina merkittäväksi kohteeksi koulutusinnovaatioille ja teknologiselle kehitykselle. Maan sitoutuminen teknologian integrointiin opetuksessa luo monia mahdollisuuksia paitsi koulutusteknologian myös laajemmin koko koulutussektorin kehittämiseksi. Suomalaisille yrityksille ja koulutustoimijoille tämä tarjoaa tilaisuuden hyödyntää Uruguayn edistyksellistä infrastruktuuria ja innovaatioystävällistä ilmapiiriä uusien tuotteiden ja palveluiden kehittämiseen. Uruguay tarjoaakin otollisen testaus- ja kehitysympäristön kansainvälisille projekteille, mutta myös mahdollisuuden vastavuoroiseen oppimiseen. Koulutusteknologian lisäksi Uruguayn koulutussektori painottaa hallinnon ja johtamisen tehostamista, opiskelijakokemuksen parantamista sekä uudelleen koulutusta.

Opettajien teknologiaosaamisen taso Uruguayssa on korkea, mutta digitalisaation vauhdissa pysymisessä on vielä kehittämisen varaa. Suomalaiset toimijat voivat tuoda mukanaan arvokasta osaamista ja työkaluja, jotka tukevat opettajien jatkuvaa ammattitaidon kehittämistä ja teknologian täysimittaista hyödyntämistä opetuksessa tarjoamalla esimerkiksi erilaisia pedagogisia ratkaisuja sekä oppimismetodeita ja -välineitä Uruguayn kouluihin ja oppilaitoksiin.

Lisäksi Uruguayn koulutusjärjestelmän painopisteet, kuten STEM-ohjelmat tarjoavat suomalaisille yrityksille ja koulutustoimijoille erityisen houkuttelevia yhteistyöalueita. Tällaisilla ohjelmilla on potentiaalia luoda merkittävää lisäarvoa molemmissa maissa, ja ne voivat toimia esimerkkinä onnistuneesta kansainvälisestä koulutusyhteistyöstä.

Kaiken kaikkiaan Uruguayn avoin ja innovaatiomyönteinen koulutussektori tarjoaa suomalaisille toimijoille monia mahdollisuuksia tuoda esiin omia vahvuuksiaan ja kehittää uusia ratkaisuja, jotka parantavat koulutuksen laatua ja saavutettavuutta. Tämä katsaus avaa niitä monipuolisia mahdollisuuksia, joita suomalaisille yrityksille ja koulutustoimijoille on Uruguayssa, painottaen erityisesti teknologian ja digitalisaation roolia, mutta myös laajemmin koulutuksen kehittämistä ja yhteistyön mahdollisuuksia.

SISÄLTÖ

1. Taustatietoa Uruguaysta	1
2. Kansalliset koulutustoimielimet ja rahoitus	1
3. Koulutus- ja tutkimusjärjestelmä	2
3.1. Päivähoito, esiopetus ja perusopetus	2
3.2. Keskikoulu.....	3
3.3. Korkeakoulu	4
3.4. Aikuiskoulutus, epävirallinen koulutus ja muut vaihtoehdot.....	5
3.5. Suositut koulutusalat.....	5
3.6. Tutkimusjärjestelmä	6
4. Koulutustaso ja koulutuksen laatu	7
4.1. Julkinen ja yksityinen koulutus.....	7
4.2. Koulutuksen tasa-arvo ja yhdenvertaisuus	8
5. Koulutuksen kehittäminen.....	8
5.1. Teknologian rooli koulutuksessa.....	10
5.2. Uruguaylle annettuja kehittämissuosituksia.....	11
6. Uruguayn valtion tarjoamat tuet ja apurahat	11
7. Suomen ja Uruguayn välinen yhteistyö	13
7.1. Kahdenvälinen yhteistyö	13
7.2. Monenvälinen yhteistyö	13
7.3. Korkeakoulu- ja tutkimusyhteistyö	14
8. Koulutusyhteistyö- ja liiketoimintamahdollisuudet jatkossa	15
8.1. EdTech	15
8.2. Opettajien teknologiaosaaminen	16
LÄHTEISTÄ.....	16
Liite 1 – Tilastot päivähoidosta keskikouluun	17
Liite 2 – Korkeakoulutilastot	18
Liite 3 – Uruguayn tutkimuskeskukset	19
Liite 4 – Lyhenteet.....	21
Liite 5 – Espanjankieliset termit ja nimet	24

* Tähdellä merkittyjen termien espanjankieliset nimitykset liitteessä 5.

1. TAUSTATIETOA URUGUAYSTA

Uruguay on yltänyt monissa Latinalaisen Amerikan tilastoissahyviin tuloksiin esimerkiksi demokratia- ja oikeusvaltioindekseissä sekä korruption alhaisuudessa. Tämänhetkisessä inhimillisen kehityksen vertailussa Uruguayn HDI (0.830) on tasolla 'erittäin korkea' ja se on maailmanlaajuisesti sijalla 52 sijoittuen Latinalaisen Amerikan neljänneksi (Suomi sijalla 12). Vuoden 2023 vauraustilastoissa (LPI, Legatum Prosperity Index) se oli toiseksi korkeimmalle sijoittunut Latinalaisen Amerikan maa. Osallistavan yhteiskunnan sektorilla Uruguay oli sijalla 38/167 ja sijoittui Latinalaisen Amerikan parhaaksi. Tähän kuuluu: turvallisuus, henkilökohtainen vapaus, hallinto ja sosiaalinen pääoma. Merkittävää kasvua on tapahtunut sosiaalisessa pääomassa (nousut 12 sijaa viimeisen vuosikymmenen aikana), jonka alla koulutuksessa Uruguay oli sijalla 53 vuonna 2023. Uruguay on myös koko Amerikan mantereen poliittisesti vakain maa. Se on maailmanlaajuisessakin mittauksessa sijalla 17, kun Suomi on sijalla 34.

Uruguay on pieni, 3,6 miljoonan asukkaan maa, jonka väestönkasvu on hidasta (2023 vain 0,01%, Suomessa 0,22%). Merkittäväksi ongelmaksi on muodostunut 'aivovuoto' (eng. *brain drain*): työikäisten, korkeasti koulutettujen kansalaisten maastamuutto. Maastamuuttoprosentti onkin korkea (n. 10%) verrattuna maahanmuuttoon, joka jää n. kolmeen prosenttiin. Suurin väestökeskittymä on maan eteläosassa: pääkaupunki Montevideossa ja sen lähiympäristössä. Kuten Suomessakin, noin 80% koko väestöstä asuu nykyään kaupungeissa, tehden valtaosasta maata hyvin harvaanasutun: alle 10 asukasta/km².

2. KANSALLISET KOULUTUSTOIMIELIMET JA RAHOITUS

Merkittävimmät koulutuksen hallinto- ja toimielimet ovat Uruguayn opetus- ja kulttuuriministeriö (MEC), Kansallinen julkisen koulutuksen hallintoelin (ANEP) ja Tasavallan yliopisto (UdelaR).

MEC vastaa mm. kansallisen koulutuksen koordinoinnista, innovaatioista, tieteestä ja tekniikasta sekä koko väestön sähköisestä tiedonsaannista. Ministeriön alainen opetushallitus (DNE) luo kansallisen koulutus- ja työsuunnitelman*, joka linjaa koulutuksen yleiset periaatteet. Sen tehtävänä on siis koordinoita koulutuspolitiikkaa kansallisella tasolla. Lisäksi se valtuuttaa yksityiset esiopetuskeskukset ja ylläpitää kansallisia koulutustilastoja. Ministeriön alla toimii myös useita muita elimiä. Kansallisten akatemioiden (*Academias Nacionales*) päätehtävä on toimia ministeriön neuvonantajina ja edistää kehitystä tieteessä, teknologiassa sekä kieli- ja kirjallisuus, lääke- ja eläinlääketieteessä. Muita pysyviä elimiä ovat opetus- ja kulttuurivaliokunta sekä innovaatio-, tiede- ja teknologiavaliokunta. Eri rajattujen vastualueiden neuvostot, kuten esiopetuksen koordinoitineuvosto* ja yksityisen korkeakoulutuksen neuvosto* ovat myös ministeriön alaisia.

ANEP:in vastuualueet on jaettu keskushallintoon (CODICEN), esiopetuksen ja perusopetuksen pääosastoon (DGEIP), keskiasteen koulutuksen pääosastoon (DGES), teknisen ja teknologisen koulutuksen pääosastoon (DGETP(-UTU)) sekä opettajankoulutusneuvostoon (CFE). Keskushallinto vastaa mm. opintosuunnitelmien yleisen suunnan määrittelemisestä sekä

opetussuunnitelmien hyväksymisestä. Julkisen koulutuksen hallinnoinnin lisäksi ANEP on kaiken yksityisen koulutuksen valvontaelin. Uruguayn perustuslaki takaa ANEP:in autonomian, joten se on (rahoitusta lukuun ottamatta) riippumaton hallinnollinen elin.

UdelaR vastaa julkisen korkeakoulutuksen hallinnoinnista lukuun ottamatta opettajankoulutusta. Se on itsenäinen toimija, jota koskevat päätökset tekee rehtorin johtama hallitus, joka koostuu opiskelijoiden, opettajien ja alumnien edustajista.

Uruguay käyttää n. 15% valtion menoista koulutukseen (vrt. Suomen 10%). Tämä on n. 4,5% Uruguayn BKT:stä, joka oli 71 miljardia euroa 2023. Tästä 3,1% menee ANEP:lle ja UdelaR saa 0,7%. Yli 40% koulutusbudjetista käytetään julkiseen esi- ja peruskoulutukseen (DGEIP). Koulutukseen käytettävien varojen osuus valtionbudjetista ja prosenttimäärä BKT:hen nähden ovat pysyneet suhteellisen tasaisina vallanvaihdoksista huolimatta 2000-luvun alusta lähtien. Tämä selittyy varmasti Uruguayn tasapainoisella julkisella taloudella ja koulutuksen johdonmukaisella priorisoinnilla, jotka näkyvät myös valtion laatimassa 2050-strategiassa.

3. KOULUTUS- JA TUTKIMUSJÄRJESTELMÄ

Lapsen koulutie etenee Uruguayssa kutakuinkin samalla tavalla kuin Suomessa, vaikkakin kesän sijoittuessa vuoden vaihteeseen, lukuvuosi on Uruguayssa maaliskuusta marraskuuhun.

Lapset voivat olla päivähoidossa* 0-3-vuotiaina. Muodollinen esiopetus alkaa kolmen vuoden iässä, mutta oppivelvollisuus alkaa kuitenkin vasta 4-5-vuotiaana eli kaksi vuotta ennen kouluun menoa. Koulu aloitetaan kuten Suomessakin: sinä vuonna, kun täyttää seitsemän ja perusopetus kestää kuusi vuotta. Uruguayssa luokat 7-9 kattava alempi sykli* (kolme vuotta) ja toisen asteen tai lukion vastine ylempi sykli* (kolme vuotta) luokitellaan yhdessä ns. keskikouluksi*, minkä jälkeen voi siirtyä korkeakoulutukseen. Maaseudulla keskikoulu on hieman erilainen, mutta koko keskikoulun päätyttyä kaikilla on kuitenkin 12 vuotta koulua takana. Lukuvuodessa on yhteensä 180 koulupäivää. Keskikoulusta lähtien kaupungeissa on mahdollisuus osallistua erikoistuneeseen opetukseen. Uruguayssa ei ole varsinaisia ammattikorkeakouluja, mutta korkeakoulutuksesta löytyy myös teknisiä ja teknologisia koulutuksia. Korkeakoulutus jaetaan kolmeen erilliseen osaan: yliopistollinen korkeakoulutus, ei-yliopistollinen korkeakoulutus sekä opettajankoulutus omana erillisenä instituutionaan.

Vuoden 2008 koulutuslain mukaan oppivelvollisuus päättyy keskikoulun jälkeen, eli 17-18 vuoden iässä, minkä toteutuminen on vanhempien vastuulla. Jokaiselle kansalaiselle on perustuslaissa taattu mahdollisuus ilmaiseen koulutukseen julkisella sektorilla aina korkeakoulun loppuun saakka. Tilastot koulutuslaitosten määristä, oppilaista ja opettajista päivähoidosta korkeakouluun löydät liitteistä 1 ja 2.

3.1. PÄIVÄHOITO, ESIOPETUS JA PERUSOPETUS

Lastenhoitoa viiteen ikävuoteen asti hallinnoivat MEC:in ja ANEP:in lisäksi Uruguayn lasten ja nuorten instituutti INAU, joka on lapsi- ja nuorisopolitiikan hallintoelin, jonka tehtävänä on edistää ja suojella lasten ja nuorten oikeuksia. Se valvoo myös perhepäivähoitoa, lastenhoitoa opiskelijoille

ja työnantajien tarjoamaa hoitoa työpaikoilla. 0-3-vuotiaiden päivähoitoa tarjoavat yleisimmin julkiset Uruguayn valtion, kunnallishallintojen ja kansalaisyhteiskunnan keskuksset (n. 530) ja yksityiset päiväkodit (CPIP, 270).

Julkisella puolella on erilaisia päivähoitokeskuksia ja -ohjelmia, joihin lapset voivat osallistua. 0-3-vuotiaista valtaosa on päivähoitossa CAIF-keskuksissa, jotka priorisoivat taloudellisesti ja sosiaalisesti heikommassa asemassa olevia perheitä. CAPI-ohjelma taas tarjoaa päivähoitoa joustavilla hoitoajoilla, ja *Nuestros Niños* -ohjelmalle on ominaista osallistava ja hajautettu malli, jossa keskuksset integroivat perheet yhteisöön ja edistävät lasten kehitystä 6:n kuukauden iästä lähtien.

Virallista esiopetusta hallinnoi myös ANEP:in alainen DGEIP, jonka vastuulla on n. 40 yksityistä ja 230 julkista päiväkotia. Lähes 70% 3-5-vuotiaista esiopetuksessa olevista lapsista oli DGEIP:in hallinnoimassa hoitopaikassa vuonna 2022. 4-5-vuotiaiden ikäluokasta 98,1% osallistui esiopetukseen ja 0-5-vuotiaita oli päivähoitossa ja esiopetuksessa kaiken kaikkiaan n. 180 000 lasta vuonna 2022. Julkisessa esiopetuksessa työskenteli n. 3 500 opettajaa ja yksityisen puolen kouluissa henkilökuntaa oli n. 3 000 tuhatta, joista n. 2 000 oli opettajia ja apuopettajia.

DGEIP-hallinto kattaa myös perusopetuksen Uruguayssa. Julkista perusopetusta tarjoaa n. 2000 tahoa ja yksityisiä on yli 400. Näistä kaikista yhteensä lähes 150 on erityiskouluja, joista suurin osa on kehitysvammaisille suunnattuja kouluja, neljä on kuulo- ja kaksi näkövammaisille. Erityiskouluissa on yhteensä n. 6 000 oppilasta. Perusopetukseen osallistui n. 300 000 oppilasta vuonna 2022, joista n. 50 000 oli yksityiskouluissa. Julkisella puolella työskenteli n. 12 000 opettajaa ja yksityisellä n. 7 500.

3.2. KESKIKOULU

Vuonna 2023 Uruguayn keskikouluissa oli kokonaisuudessaan n. 340 000 oppilasta (2022). DGEIP hallinnoi vielä maaseudun vähäisiä keskikouluja, mutta keskiasteen koulutuksen pääosasto DGES hallinnoi kaupunkien julkisia ja yksityisiä lyseoita. Teknisen ja ammatillisen koulutuksen pääosasto CFE puolestaan hallinnoi, nimensä mukaan, teknisen ja teknologisen opetuksen oppilaitoksia. Koulupäivät jaotellaan vuoroihin, jolloin tunnit pidetään. Tavallisesti päivässä on kolme vuoroa: aamu-, päivä- ja iltavuoro, mutta joissain koulussa tarjolla on myös ns. neljäs vuoro, jonka tunnit järjestetään myöhään illalla.

Keskikoulun ylempi sykli on viimeinen pakollinen koulutustaso. Maassa oli 2022 yhteensä n. 690 ylemmän syklin opetusta tarjoavaa koulua, joissa oli n. 180 000 opiskelijaa. Suosituimmat alat olivat kauppatieteet ja hallinto, urheilu, sähkö ja elektroniikka, gastronomia ja tietotekniikka. Vuoden 2006 opetussuunnitelman mukaisen suuntausjaon vaihtoehtoista suosituimpia julkisella puolella olivat sosiaali-humanistinen suuntaus ja biologisten tieteiden suuntaus. Yksityisellä puolella biologiset tieteet olivat kärjessä ja fysiikka-matematiikka sekä sosiaali-humanistinen suuntaus olivat seuraavaksi suosituimpia.

3.3. KORKEAKOULU

3.3.1. Yliopistollinen koulutus

Perustutkinnot (*Grado*) vastaavat kandidaatin tutkintoa ja kestävät yleensä 4–6 vuotta. Esimerkiksi insinööritutkinnot ja lääketieteelliset tutkinnot voivat kuitenkin kestää jopa 6 vuotta tai enemmän. Maisterin tutkinnot (*Maestría*) kestävät yleensä 1–2 vuotta, mutta joillakin aloilla maisteriohjelma voi kuitenkin kestää pidempään. Tohtorin tutkinnot (*Doctorado*) vaihtelevat kestoltaan, mutta ne edellyttävät usein 3–5 vuoden opintoja maisterin tutkinnon jälkeen.

Uruguayssa on kaksi julkista yliopistoa, joista toiseen, UdelaR:iin, on kaikilla vapaa ja ilmainen pääsy keskikoulun päättötodistuksella. UdelaRissa oli 2023 yhteensä n. 221 000 opiskelijaa eri kampuksilla. Maan toinen julkinen yliopisto on Uruguayn teknologinen yliopisto (UTEC, n. 3 500 opiskelijaa). Lisäksi maassa on viisi yksityistä yliopistoa, joista suurin on Uruguayn ORT-yliopisto (kansainvälinen ketju, n. 11 000 opiskelijaa). Muut ovat Uruguayn katolinen yliopisto (UCU), Kauppakorkeakoulu (UDE), Montevideon Yliopisto (UM) sekä kaikista tuorein ja pienin CLAEH, joka keskittyy 'inhimilliseen talouteen' (*human economy; economía humana*). Kaikissa Uruguayn yliopistoissa oli 2023 yhteensä n. 253 000 opiskelijaa, näin ollen UdelaR on huomattavasti suurempi kuin kaikki muut yliopistot yhteensä.

Lisäksi Uruguayssa on kymmenen ns. yliopistoinstituuttia (IU), jotka keskittyvät vain yhden tai kahden alan koulutukseen. Niissä opiskelee yhteensä n. 1 500 henkeä. Niistä suurimmat ovat Nuorten kristillisen yhdistyksen yliopistoinstituutti* (n. 500 opiskelijaa), joka keskittyy liikunta-, virkistys- ja urheilualoihin ja Francisco de Asísin yliopistoinstituutti* (n. 400 opiskelijaa), jonka erikoisalaa ovat liiketalous, matkailu, kirjanpito ja psykologia.

Vaikka Uruguayn yliopistojen sija maailmanlaajuisissa rankingeissa on hieman laskenut, ne ovat kuitenkin nousseet Etelä-Amerikan listoilla viime vuosien aikana. Niissä parhaiten tällä hetkellä menestyvät UdelaR, UM ja ORT.

3.3.2. Ei-yliopistollinen koulutus

Kolmannen asteen kursseja ja koulutusta tarjoavat myös ei-yliopistolliset instituutit, joihin kuuluvat esim. poliisi- ja sotilaskoulut. Tutkinnot suoritetaan yleensä lyhyemmässä ajassa kuin yliopistossa, 2-3 vuodessa. Näissä kaikissa opiskeli 2022 noin 16 000 henkeä, joista suurin keskittymä (n. 8 600) oli DGETP:n oppilaitoksissa Montevideossa. Opetushenkilökuntaa oli yhteensä hieman yli 2 000.

3.3.3. Opettajankoulutus

ANEP:in alainen CFE on vastuussa opettajien julkisesta koulutuksesta ja sen hallinnosta. Sen alla toimii yli 30 opetuslaitosta, alueellista opettajanopistoa ja erityislaitosta. Vuonna 2022 opettajaksi opiskeli yhteensä n. 34 000 opiskelijaa ja heitä opetti lähes 3 000 opettajaa. Montevideossa toimivat merkittävät oppilaitokset ovat opettajankoulutusinstituutit INET, IPA, IFES ja IINN. Muualla maassa, 18 kaupungissa, toimivat CERP, IPES ja muut

opettajankoulutusinstituutit (IFD), jossa on yhteensä yli 21 000 opiskelijaa. Suurin keskittymä (n. 4 300) on Canelonesissa, joka on Montevideon lähin merkittävä kaupunki. Nelivuotisesta koulutuksesta voi valmistua peruskoulun tai keskikoulun opettajaksi, tekniseksi opettajaksi tai sosiaalikasvattajaksi.

3.4. AIKUISKOULUTUS, EPÄVIRALLINEN KOULUTUS JA MUUT VAIHTOEHDOT

DNE:n alainen CECAP-ohjelma (koulutuksen, taiteen ja tuotannon keskuksset) tarjoaa koulutusta 14–20-vuotiaille nuorille, jotka eivät opiskele eivätkä ole suorittaneet keskikoulua loppuun. Ohjelman koulutus-, taide- ja tuotantokoulutuskeskukset tarjoavat yhtenäisen opetustarjonnan ja kouluruuan sekä mahdollisuuden taloudelliseen tukeen. Keskuksia on tällä hetkellä parisen kymmentä ympäri Uruguayta ja niiden tarkoitus on mahdollistaa vähäosaisempien nuorten paluu muodollisen koulutuksen piiriin ja sitä kautta parempi asema työmarkkinoilla. Vuonna 2022, näissä keskuksissa oli n. 4 900 opiskelijaa, joista suurin osa oli 14-17-vuotiaita, ja n. 300 opettajaa.

Useat muodollisen koulutuksen tahot tarjoavat aikuiskoulutusta. Tekniseen aikuiskoulutukseen osallistui vuonna 2022 n. 2 400 opiskelijaa, valtaosa Montevideossa. Koko maassa suurin osallistujamäärä oli ammatillisessa peruskoulutuksessa (1 100), mutta merkittävä osa oli myös taide- ja käsityöalan ammatillisessa koulutuksessa (550). Suurin osa (n. 1 300; 54%) opiskelijoista oli yli 30-vuotiaita ja n. 260 (11%) oli alle 18-vuotiaita.

Jotkut korkeakoulut ja muut oppilaitokset tarjoavat myös jatkokoulutusvaihtoehtoja jotka eivät ole korkea-asteen koulutuksia. Tällaisia ovat esim. eri alojen tekniikan ja analyytikon koulutukset sekä diplomikoulutukset. Niihin osallistui lähes 19 000 henkeä, joista 14 000 kävi IPES:n kursseilla Montevideossa.

Nuorille ja aikuisille on lisäksi tarjolla 'epävirallista' koulutusta, joka on erillistä muodollisesta koulutussektorista. ADECA (*Asociación de Entidades de Capacitación*) on epävirallisen koulutuksen yksiköiden tärkein yhdistys, joka kokoaa yhteen yli 80 koulutuskeskusta. Tällaisissa keskuksissa opiskeli vuonna 2022 n. 112 000 ja opetti n. 9 500 henkilöä.

3.5. SUOSITUT KOULUTUSALAT

3.5.1. Keskiasteen koulutus

Uruguaylaiset nuoret voivat keskikoulusta lähtien osallistua erikoistuneeseen opetukseen. Vuonna 2022 suosituimpia aloja olivat liiketoiminnan ja johtamisen ala, mikä on ollut suuri muutos alkuperäiseen ammatilliseen koulutukseen, jossa teolliset alat dominoivat. Teollisilla aloilla, joihin kuuluu käytännössä kaikki ammatit, jotka muuttavat raaka-aineita tuotteiksi, oli kuitenkin edelleen toiseksi eniten opiskelijoita. Toinen merkittävä muutos on ollut henkilökohtaisten palvelujen alojen suosion nousu. Suosio lähes kolminkertaistui vuodesta 2014 vuoteen 2022. Alojen väliset erot ovat myös selkeästi kaventuneet eivätkä kaksi suosituinta alaa enää vedä yli puolia kaikista opiskelijoista.

Sija 2022	Koulutusalat kesikoulussa	Opiskelijoita 2014	%	Opiskelijoita 2022	%
1	Kaupankäynti ja johtaminen	12300	29,7	9968	20,2
2	Teollisuus	9421	22,7	8921	18,1
3	Palvelut – Virkistys ja vapaa-aika	2688	6,5	7891	16,0
4	Tietojenkäsittelytiede	6013	14,5	6 013	12,2
5	Palvelut – Ravintola-, hotelli- ja matkailuala	4185	10,1	5417	11,0
6	Henkilökohtaiset palvelut	1503	3,6	4614	9,4
7	Maatalous ja kalastus	2534	6,1	2718	5,5
8	Rakentaminen	2451	5,9	1291	2,6
9	Taide ja humanistiset tieteet	233	0,6	1234	2,5
10	Tele- ja viestintä	63	0,2	1029	2,1

3.5.2. Korkeakoulutus

Verrattaessa vuosia 2007 ja 2022, uruguaylaisen korkeakoulutuksen suosituimmat alat ovat pysyneet melko lailla samoina. Terveys, liiketoiminta ja johtaminen sekä yhteiskunta- ja käyttäytymistieteet ovat pysyneet suosituimpina koulutussuuntauksina, mutta kärkekymmenikössä nähdään jo muutoksia. Tieto- ja viestintäteknikan ja taiteen opiskelijamäärät ovat lisääntyneet, mutta merkittävää kasvua on erityisesti insinöörikoulutuksessa ja henkilökohtaisten palveluiden sektorilla. Laskua näkyy journalismin ja informaation sekä arkkitehtuurin parissa ja suosiossa merkittävästi heikentyneitä ovat hyvinvointi, biologiset tieteenalat ja kasvatustieteet.

3.5.3. Epämuodollinen koulutus

Epämuodollisessa koulutuksessa selkeästi suosituimpia (41%) ovat kielet, mutta muuten liiketoiminnan ja johtamisen linja sekä sotilas- ja puolustuskoulutus keräävät eniten opiskelijoita (molemmat 9%). Lisäksi alueellisesti merkittäviä aloja olivat työterveys- ja hygieniapalvelut rannikkoalueella ja kuljetuspalvelut maan eteläosissa.

3.6. TUTKIMUSJÄRJESTELMÄ

Uruguayssa on kansallinen tutkimusjärjestelmä, johon voivat liittyä uruguaylaisten lisäksi myös maassa asuvat ulkomaalaiset tutkijat tai maahan muuten sidoksissa olevat tahot. ANII:n alaisen kansallisen tutkijajärjestelmän (SNI) tavoitteena on tukea tiedeyhteisöä, luokitella ja arvioida tutkijoita Uruguayssa ja tarjota tutkimusrahoitusta, joka kannustaa tiedon tuottamiseen kaikilla osaamisalueilla ja joka myönnetään vertaisarviointien perusteella. Yliopistojen lisäksi Uruguayssa on useita korkeatasoisia tutkimuskeskuksia, jotka löytyvät liitteestä 3. Vuonna 2022 SNI:hin kuuluvien tutkijoiden jakautuminen tieteenaloittain oli seuraava: 35% eksaktit ja luonnontieteet, 21% yhteiskuntatieteet, 14% lääketieteet ja terveys, 13% maataloustieteet, 10% humanistiset tieteet ja 10% tekniikka ja teknologia.

4. KOULUTUSTASO JA KOULUTUKSEN LAATU

Uruguayn koulutustaso on muuhun Latalaiseen Amerikkaan nähden hyvä. Vuonna 2022 maan 3,6 miljoonasta asukkaasta lukutaitoisia oli 98,9%. Lukutaidottomuus on hieman keskiarvoa korkeampaa maaseudulla ja yli 65-vuotiaiden keskuudessa. Koko koulutusjärjestelmässä on julkisella ja yksityisellä puolella yhteensä hieman yli miljoona lasta ja opiskelijaa. Viimeisen vuosikymmenen aikana luvuissa on ollut parin prosentin muutoksia, mutta ne ovat säilyneet suhteellisen tasaisina. N. 33% maan yli 20-vuotiaista on suorittanut keskiasteen koulutuksen loppuun. Käytyjä kouluvuosia on keskimäärin 10,4-10,9 vuotta 20-49-vuotiailla ja yli 50-vuotiailla 8,8.

LPI:n mukaan Uruguayn koulutuksen sijoitus kansainvälisessä vertailussa on myös noususuhdanteinen. Suurin osa eri koulutusasteista on noussut maailmantilastoissa viimeisen 10 vuoden aikana, merkittävimpana 17 sijaa noussut esiopetus*, joka oli 2023 globaalisti sijalla 22 (Suomi sijalla 52). Perusopetuksen* ja aikuiskoulutuksen sijoitukset ovat kuitenkin laskeneet, huolestuttavimpana perusopetus, joka laski yhdeksän sijaa vuosikymmenen sisällä. Siitä huolimatta kaikki asteet ovat vielä suhteellisen korkealla maailman tilastoissa. Koulutustaso on kuitenkin maan tulotasoon suhteutettuna verrattain huono, joten kehitettävää on vielä reilusti. Heikoiten ovat menestyneet aikuiskoulutus ja toisen asteen koulutus, jotka ovat molemmat sijalla 69/167 kategorioissaan.

4.1. JULKINEN JA YKSITYINEN KOULUTUS

Julkisen ja yksityisen koulutuksen välillä on eroja. Noin 20% Uruguayn perus- ja keskiasteen oppilaitoksista oli yksityisiä ja niissä kävi n. 15% oppilaista vuonna 2022. Tilanne eroaa kuitenkin verrattaessa Montevideon ja muun maan koulutustarjontaa. Montevideossa on lähes yhtä paljon yksityisiä oppilaitoksia kuin koko muussa maassa yhteensä ja ne muodostavatkin yli 43% kaupungin perus- ja keskiasteen koulutusta tarjoavista oppilaitoksista. Muualla maassa vain n. 13% oppilaitoksista on yksityisiä.

Vanhemmilta kysyttäessä, jos julkisen puolen koulutuksen taso ja tarjonta olisivat parempia, enemmistö lähettäisi lapsensa mieluummin julkiseen kouluun. Tätä ei muuttaisi se, että valtio alkaisi kustantaa myös yksityisen koulutuksen, mikä heijastaa uruguaylaisten arvoja koulutuksen ja siihen liittyvän liiketoiminnan suhteen.

Valtion rahoittamia julkisia oppilaitoksia vaivaa kuitenkin resurssien ja opettajien puute. Tilastoista näkee, että yksityiskoulut ovat yleensä pienempiä ja luokkakoot ovat samalla myös pieniä verrattuna julkisiin kouluihin. Lukukausimaksuja perivillä yksityiskouluilla on myös mahdollisuus olla järjestelmällisempiä ja vaativampia, mikä vaikuttaa merkittävästi opetuksen laatuun. Lisäksi monet yksityiskoulut tarjoavat monipuolisia harrastusmahdollisuuksia ja ohjelmaa iltapäivisin oppituntien jälkeen. Tästä on hyötyä sekä vanhemmille että lapsille. Lapsille se tarjoaa oppimista tukevaa ja elämää rikastuttavaa tekemistä koulun jälkeen samalla kun se takaa heille turvallisen ja rakentavan hoitopaikan iltapäiväksi, kunnes vanhemmat pääsevät töistä. Julkisella puolella ei ole

tällaisia mahdollisuuksia, mikä selittää monien valinnan laittaa lapsensa yksityiseen kouluun, jos siihen on tilaisuus, periaatteistaan ja hinnasta huolimatta.

Koulujen oppilaat eroavat sosioekonomisilta taustoiltaan, etenkin Montevideon ulkopuolella. Yksityiskoulujen lukukausimaksujen suuruus vaihtelee, mutta tilastoissa näkyy selkeästi, että niiden opiskelijoista valtaosa tulee hyväosaisista perheistä. Asetelma siis eriarvoistaa oppilaita ja julkisen opetuksen laadun heikentyessä mitä korkeammalle asteelle siirrytään, se rakentaa huteramman pohjan vähäosaisempien oppilaiden jatko-opinnoille.

Julkisten koulujen tasoerot ovat kuitenkin niin huomattavia, että Uruguayn parhaat julkiset koulut ovat laadukkaampia kuin jotkut yksityiskoulut, jotka voivat hinnasta riippumatta olla myös heikkotasoisia.

4.2. KOULUTUKSEN TASA-ARVO JA YHDENVERTAISUUS

Yli 25-vuotiaista Uruguaylaisista n. 14% on suorittanut korkeakoulututkinnon loppuun. Luokkaerot alkavat näkyä myös koulutukseen osallistumisessa n. 15 ikävuoden jälkeen. Korkeimpaan tuloluokkaan kuuluvien osallistumisprosentti pysyy yli 90% kahteenkymmeneen ikävuoteen asti, jolloin enää 28% alimman tuloluokan ikäluokasta opiskelee. Heidän määränsä on kuitenkin kasvanut merkittävästi 2000-luvun alun lukemiin verrattuna. Koulutuserot ilmenevät myös maantieteellisesti. Montevideossa osallistumisprosentti laskee huomattavasti loivemmin iän myötä kuin muualla maassa (tämä maan kahtiajako pääkaupunkiin ja 'sisämaahan' on tavanomainen myös hallinnollisesti).

Arvioitaessa koko maan 25-59-vuotiaita, vaikuttavat tuloerot saavutettuun koulutustasoon merkittävästi. Alimmasta viidenneksestä suurin osa oli keskikoulun suorittaneita (58%) ja vain pieni vähemmistö oli valmistunut korkeakoulusta* (5%). Loput olivat käyneet pelkän peruskoulun loppuun. Korkeimmasta tuloluokasta taas valtaosa (64%) oli valmistunut korkeakoulusta ja vain 3% oli käynyt pelkän peruskoulun. N. 45% yli 60-vuotiaista ei ollut edennyt peruskoulua pidemmälle. Tilastojen mukaan noin puolet 12-29-vuotiaista Keskiasteen koulutuksen keskeyttäneistä kertoi syynä olevan mielenkiinnon loppuminen tai halu oppia muita asioita, kun taas 12% siirtyi työelämään ja 11% koki oppimateriaalit liian vaikeaksi. Työelämään siirtyneet olivat tavallisesti vanhempia ja ylimmästä tuloluokasta, mutta 18-29-vuotiaiden keskuudessaan kiinnostuksen puute motiivina on myös nousussa. 10,4% 15-24-vuotiaista ei käynyt koulua eikä ollut palkkatöissä.

5. KOULUTUKSEN KEHITTÄMINEN

Opetus- ja kulttuuriministeriön tehtäviin kuuluu koulutuksen kehittäminen. Tämä tapahtuu suurimmilta osin DNE:n koulutusinnovaatio-osaston toimesta. Se mm. pyrkii parantamaan koulutuksen laatua tutkimuksen ja arvioinnin avulla, sekä kouluttaa opettajia huomioiden koulutuksen moninaiset kontekstit ja kohderyhmät. Samalla se hallinnoi kansallisia ohjelmia, joiden painopisteinä ovat erityisesti tasa-arvo, osallisuus ja ihmisoikeudet. Mm. CECAP-ohjelma on koulutusinnovaatio-osaston aikaansaannos.

Uruguayn laatima pitkän tähtäimen kansallinen kehittämisstrategia 2050* kattaa myös koulutussektorin. Strategiassa todetaan, että pakollisuudesta huolimatta ylemmän keskiasteen koulutuksen osallistujamäärät ovat liian alhaiset ja kattavuutta on parannettava. Kaupunkien ja maaseudun erot on kurottava umpeen ja opetuksesta pitäisi saada tasalaatuisempaa. Tulevaisuuden työmarkkinanäkymien valossa myös korkeakoulutusta on laajennettava entisestään. Lisäksi strategiassa mainitaan erikseen naisten vähemmistö STEM-aloilla ja sen korjaaminen näiden alojen noustessa yhä tärkeämmiksi tuotannollisessa kehityksessä maailmanlaajuisesti.

MEC:in tämän hetkinen koulutuspoliittinen suunnitelma tehtiin vuosille 2020-2025. Se rakentuu viiden periaatteen ympärille:

1) Kansalaisvalvonta ja vastuullinen johtaminen

Uruguayn koulutusjärjestelmän toiminnan parantaminen edellyttää hallinnon uudistamista, joka vahvistaa kansalaisten osallistumista ja avoimuutta. Lisäksi johtamisen kehittäminen on tärkeää, jotta voidaan vähentää byrokraattisia esteitä ja selkeyttää vastuualueita.

2) Parempi koordinointi resurssien käytön tehostamiseksi

Uruguayn koulutuspolitiikan rahoituksen tehokkaampi hyödyntäminen edellyttää parempaa koordinointia eri julkisten elinten välillä sekä enemmän synergiaa toimielinten sisällä. Koordinoinnin puute ja toiminnan päällekkäisyys heikentävät koulutuksen laatua sekä sosiaalista oikeudenmukaisuutta.

3) Enemmän mahdollisuuksia kaikille

Reilumman yhteiskunnan rakentaminen edellyttää merkittävää koulutuspolkujen saatavuuden ja valmistumismahdollisuuksien parantamista. Varhainen irtautuminen koulutusjärjestelmästä, oli se sitten väliaikaista tai pysyvää, näkyy alhaisina valmistumisasteina ja huonontaa mahdollisuuksien tasa-arvoa, sillä se vaikuttaa eniten heikoimmassa asemassa oleviin.

4) Laadukas oppiminen painottaen heikoimmassa asemassa olevia

Oppilaisen poissaolojen vähentäminen on tarpeellista, mutta ei yksin riittävää. Tärkeintä on, että läsnäolo johtaa laadukkaaseen oppimiseen, joka avaa uusia mahdollisuuksia. On parannettava oppimistulosten yleistä laatua ja samalla vähennettävä tulosten epätasa-arvoa.

5) Paremmiin koulutetut opettajat johtavat parempaan koulutukseen

Laadukkaampi koulutus edellyttää opettajankoulutuksen vahvistamista. Opettajien koulutusta on uudistettava lisäämään opettajien pätevyyttä ja valmistamaan heidät kohtaamaan teknologisen kehityksen, koulutussektorin, osallistavan koulutuksen ja kansalaisuuden kasvaviin vaatimuksiin liittyvät haasteet.

Samalla myös ANEP on aloittanut laajan muutosohjelman Uruguayn koulutuksessa. Vuosina 2020-2024 toteutettavaan ohjelmaan sisältyy mm. kattava kansallisen opetussuunnitelman muutos*, opettajankoulutuksen kehittäminen, koulujen autonomian lisääminen sekä institutionaalisen hallinnon parantaminen. Uusi opetussuunnitelma kehittää koulutusta kolmesta näkökulmasta:

mitä opiskelijat oppivat, miksi ja miten. Perinteinen opetustapa muuttuu osaamiseen perustuvaksi koulutukseksi, joka motivoi ja osallistaa myös oppilaita. Tavoitteena on myös oppimistulosten parantaminen ja hallinnon hajauttamisen edistäminen. Digitaalisen kansalaisuuden strategia pyrkii varmistamaan digitaalisen siirtymän tasa-arvoisuuden. Opetussuunnitelma luotiin vuoropuhelussa eri toimijoiden kanssa, ml. opettajat, opiskelijat, perheet ja muut yhteiskunnan alojen edustajat.

Opettajankoulutukseen kohdistuvat muutokset ovat sekä rakenteellisia että sisällöllisiä. Tavoitteena on siirtää opettajankoulutus yliopistoihin ja päivittää opetussuunnitelmaa nyky-yhteiskunnan tarpeiden mukaiseksi. Koulutusta pyritään laajentamaan ja jatkamaan myös valmistumisen jälkeen. Alan opiskelijoiden ja työntekijöiden olosuhteita halutaan myös parantaa ja heitä halutaan osallistaa alan jatkuvaan kehittämiseen.

Koulutuksen sosiaaliseen asemaan ja asuinpaikkaan perustuvaa epätasa-arvoa on pyritty vähentämään luomalla uusia ohjelmia, jotka on suunnattu vähäosaisille ja heikkotasaisen koulutuksen alueille. Muutosohjelma panostaa myös yleisesti koulutuksen infrastruktuuriin ja ICT-valmiuteen. Koulujen hallinnoinnin muuttamisella ja itsenäisyyden lisäämisellä pyritään helpottamaan niiden johtamista ja parantamaan opettajien työn vakautta ja jatkuvuutta. Samalla toiminnan valvomista halutaan tehostaa ja luoda johdonmukaiset ohjenuorat koko koulutussektorille.

5.1. TEKNOLOGIAN ROOLI KOULUTUKSESSA

Uruguayn yleinen koulutuslaki säättää, että valtio varmistaa julkisen peruskoulutuksen opiskelijoille pääsyn tieto- ja viestintäteknikkaan sekä edistää teknologian hyödyntämistä koulutuksessa, sen järkevää käyttöä ja omaksumista. 2000-luvulta lähtien Uruguay on luonut rakenteita ja välineitä digitaalisen infrastruktuurin ja tietoyhteiskunnan kehittämiseksi erityisesti kansallisen tiede- ja teknologiastrategian* avulla.

Vuonna 2007 Uruguay julkaisi maan koulutuksen mullistavan aloitteen tieto- ja viestintäteknikan käyttöönottamiseksi perus- ja keskiasteen opetuksessa. Vuonna 2010 Ceibal-projekti julistettiin valtionpolitiikaksi ja vuoteen 2011 mennessä Ceibal toimitti 450 000 kannettavaa tietokonetta kaikille julkisissa kouluissa, ml. opettajat, sekä tarjosi ilmaisen internet-yhteyden koko maahan. 94% kansalaisista ilmaisi tukevansa tätä globaalisti ennennäkemättömän laajan ohjelmaa vuonna 2009. Vaikka se on saanut osakseen sekä ylistystä että kritiikkiä, se on ollut maan merkittävin ja puhuttavin hanke koulutuksessa viime vuosikymmenellä. Muutoksen vaikutuksia tutkitaan vielä. Ceibal on muuttunut projektista organisaatioksi ja se on edelleen Uruguayn valtion koulutuksen digitaalisten teknologioiden innovaatiokeskus. Viime vuosina se on tuonut myös mm. robotiikkaa opetukseen ja on aktiivisesti mukana opettajien koulutuksessa. Se tarjoaa palveluja ja tukea projekteihin myös ulkomailla.

Ceibal-projektin myötä julkistettiin ensimmäinen kansallinen digitaalinen strategia. Sen jälkeen on julkaistu neljä muuta, joista viimeisin on Uruguayn Digitaalinen Agenda 2021-2025*. Se suosittelee digitaalisten taitojen ja osaamisen opettamista osana muodollista koulutusta sekä teknologian hyödyntämistä kaikilla koulutuksen tasoilla. Koulutusministeriön kansallinen koulutuspolitiikka

2020-2025 puolestaan pyrkii edistämään taitoja, jotka mahdollistavat digitaalisen ympäristön vastuullisen, turvallisen, kriittisen, pohdiskelevan ja luovan käytön.

Uruguayn koulutuksen tila 2019-2020 -raportti mainitsee keskeisimpinä haasteina digitalisaation vahvistamisen ja edistämisen, oppimisen teknologian avulla, opettajien digitaalisten taitojen kehittämisen, koulutusalueita, oppimisen yksilöinnin, digitaalisten menetelmien ja ratkaisujen integroinnin laajamittaiseen oppimisen arviointiin sekä adaptiivisen arvioinnin. Uruguaylla ei ole virallista digitaalisten taitojen kehystä opiskelijoille tai opettajille.

5.2. URUGUAYLLE ANNETTUJA KEHITTÄMISSUOSITUKSIA

Latinalaisen Amerikan ja Karibian talouskomissio (CEPAL) antamat kehityssuosituksukset korostavat tarvetta laajentaa tuotannonkehittämiskäytäntöitä* ja panostaa dynaamisiin sektoreihin, jotta kasvu olisi kestävämpää ja osallistavampaa. CEPAL suosittelee erityisesti sektoreita, kuten uusiutuvat energiat, bioekonomia ja digitaalinen muutos, jotka voivat toimia kasvun moottoreina, mutta laajemmin fokuksena ovat myös kiertotalous, lääke- ja biotieteet, lääkinnälliset laitteet, internetin mahdollistamat nykyaikaiset palvelut, kestävä matkailu, kestävä vesihuolto, maatalous (elintarviketurva) ja hoivayhteiskunta. Näiden alojen koulutusta on siis myös kehitettävä.

Maailmanpankillla on kolme suoraan koulutukseen suunnattua kehityssuositusta. Matematiikan romahtaneiden oppimistulosten parantaminen esim. tutoroinnin ja EdTech-ratkaisujen avulla. Toimien vahvistaminen muiden aineiden, kuten lukemisen ja luonnontieteiden, tulosten parantamiseksi, erityisesti niiden (heikko-osaisten) oppilaiden osalta, jotka ovat jääneet jälkeen. Kirjallisuuden COVID-19 pandemiasta kärsineiden alakoululaisten lukutaidon ja matematiikan oppimisessa. Tämä tarkoittaa myös varmistamista, että lapset ovat valmiita menemään kouluun korkealaatuisen esiopetuksen avulla ja että opettajat osaavat auttaa lapsia oppimaan paremmin.

6. URUGUAYN VALTION TARJOAMAT TUET JA APURAHAT

Uruguayssa on saatavilla monenlaista tukea ja apurahoja sekä opiskeluun että koulutukseen liittyviin projekteihin. Yksilöt voivat saada kaikilla koulutusasteilla apurahaa esim. asumiseen, ruokaan ja matkakuluihin muutamalta eri taholta kuten esim. MEC ja kansallinen apurahakomissio (CNB), ANEP sekä Solidaarisuusrahasto*. Keskikoululaisille, korkeakouluopiskelijoille sekä CECAP- ja opettajankoulutuksessa oleville on olemassa omat MEC:in apurahaohjelmansa. Vuodesta 2023 lähtien CNB on tarjonnut apurahaa myös korkeakoulujen johdon jatkokoulutukseen. Myös molemmilla julkisilla yliopistoilla on elinkustannuksissa auttavat apurahansa, jotka on tarkoitettu niin opiskelijoille kuin henkilökunnallekin. Kaikkien asteiden opiskelijat voivat saada stipendejä myös esim. Euroopan komissiolta tai AFS Uruguayn kaltaisilta voittoja tavoittelemattomilta järjestöiltä, jotka panostavat kansainväliseen liikkuvuuteen ja globaaliin kansalaisuuteen.

Kansallinen tutkimus- ja innovaatiovirasto ANII ylläpitää omaa kansallista apurahasysteemiä, joka kattaa pääsääntöisesti viisi erilaista apurahaa: 1) tutkimuksen aloitusapurahat edistyneille korkeasteen opiskelijoille, 2) työharjoitteluapurahat korkeasti koulutettujen työllistämiseen (perustutkinto- ja jatko-opiskelijoille), 3) liikkuvuusavustukset vahvistamaan henkilöstön valmiuksia kansallisissa tai kansainvälisissä tehtävissä, 4) apurahat maisteri- ja

tohtorintutkintoihin kotimaassa sekä ulkomailla, 5) apurahat Uruguayssa suoritettavaan tutkimukseen tutkijatohtoreille.

Vuonna 2022 ANII tuki myös 255:tä organisaatiota, joista 69% oli yrityksiä ja 23% akateemisia laitoksia. Eniten hyväksytyjä tutkimusprojekteja oli ihmisten ja eläinten terveydessä (40%), maataloudessa ja elintarviketuotannossa (21%) sekä ympäristön ja ympäristöpalvelujen parissa (18%). Lisäksi projekteja oli sektoreilla koulutus ja sosiaalinen kehitys, ohjelmistot ja audiovisuaalinen tuotanto sekä energia. Tekniikkaa ja teknologiaa sisältävät projektit olivat historiallisen vähäisiä sinä vuonna, vaikkakin lopulta tukia saaneet hankkeet sijoittuvat pääasiassa ohjelmistojen, tietopalveluiden ja audiovisuaalisen tuotannon sektoreihin, kuten aiempinakin vuosina. Projektit keskittyivät valtaosin Montevideoon ja Canelonesiin, mutta niitä oli lähes kaikissa maakunnissa ja maantieteellinen jakautuminen on tasaisempaa vuosi vuodelta.

Vuonna 2022 hyväksytyistä ANII:n rahoittamista innovaatiohankkeista puolestaan suurin osa oli logistiikan ja kuljetuksen alalla, mikä johtui silloin voimassa olleesta logistiikkaketjujen innovaatio-ohjelmasta. Maataloussektori oli toisena, erityisesti akateemisen ja tuotantosektorin yhteistyöhankkeiden ja tutkimus- ja kehitysprojektien verohyvitysten ansiosta. Vuonna 2022 ANII työskenteli Amerikkojen kehityspankin (IDB) kanssa ilmastonmuutokseen liittyvien projektien edistämiseksi, mikä näkyi suoraan sinä vuonna haettavissa olevissa tuissa. Innovaatiohankkeista puolet kattoi logistiikkaan ja kuljetukseen sekä maatalous- ja elintarviketuotantoon liittyvät hankkeet. Lopuista 17% liittyi ohjelmistoihin, tietopalveluihin ja audiovisuaaliseen tuotantoon ja 14% ihmisten ja eläinten terveyteen (ml. lääkeala).

AUCI on Uruguayn kansainvälisen yhteistyöpolitiikan hallintoelin, joka ylläpitää virallista kansainvälisen yhteistyön järjestelmää*. Sen tehtäviin kuuluu mm. maan kansainvälisten yhteistyöhankkeiden ja -ohjelmien suunnittelu, valvonta, hallinto, koordinointi ja arviointi kansallisten kehitysprioriteettien mukaisesti. Uruguay osallistuu mm. Etelä-Etelä-yhteistyöhön*, kolmikantayhteistyöhön sekä alueelliseen, monikansalliseen ja monenväliseen yhteistyöhön, joihin kaikkiin voidaan myöntää apurahaa. Osana Latinalaisen Amerikan ja Karibian alueen Adelante 2 - rahoitusohjelmaa, Euroopan Unionin Uruguayn kolmikantayhteistyörahasto* rahoittaa myös AUCI:n kanssa erilaisia kaikille osapuolille hyödyllisiä kolmenvälisiä projekteja.

UdelaRin alla toimivalla tieteellisen tutkimuksen toimikunnalla CSIC:llä on useita apurahaohjelmia, joiden tarkoituksena on tutkimuksen kattava edistäminen kaikilla osaamisalueilla UdelaRissa: luonnon ja ympäristön teknologiat ja tieteet, terveyshuolto sekä sosiaali- ja taidesektori. CSIC:llä on hallintoelin ja tutkimus- ja kehitysassistenttien verkosto kaikilla yliopiston eri osastoilla. UdelaRilla on lisäksi yhteisprojekteja kuten perustieteiden kehittämisohjelma PEDECIBA ministeriön kanssa, joiden kautta on myös mahdollisuus saada tukea. Myös maan muut yliopistot tarjoavat erilaisia apurahoja ja osallistuvat kehitysprojekteihin aktiivisesti.

Uruguay tarjoaa vakaan poliittisen ja taloudellisen ympäristön rahoituspalveluyrityksille, kuten kansainvälisille pankeille, talousneuvojille ja pääomasijoitusyhtiöille. Verotukselliset edut ja korkeasti koulutettu työvoima tekevät maasta houkuttelevan. Suuria investoijia alueella ovat kansainväliset kehityspankit kuten CAF (*Banco de Desarrollo de América Latina y el Caribe*), IDB ja Maailmanpankki. Syksyllä 2023 IDB ja Maailmanpankki ilmoittivat yhdessä sijoittavansa 512 miljoonaa dollaria alueen koulutuksen digitaaliseen muodonmuutokseen ja tulossa on arvion

mukaan vielä 400 miljoonan lisäsijoitukset. CAF puolestaan aloitti vuonna 2019 327 miljoonan sijoitukset neljään koulutussektorin PPP-hankkeeseen. PPP on suurten hankkeiden malli, jolla julkinen sektori toimii palvelusopimuksen avulla yhdessä yritysten kanssa.

UPM:n merkittävän läsnäolon myötä Uruguayssa perustettiin UPM-säätiö, jonka tarkoitus on paikallisyhteisön vahvistaminen pitkällä aikavälillä. Säätiö tukee hankkeita ja tarjoaa koulutusapurahoja maan sisäosissa. Viimeisten kolmen vuoden aikana säätiö on toteuttanut 65 hanketta noin sadassa yhteisössä.

Myös kansainväliset järjestöt tukevat hankkeita Uruguayssa. Amerikan valtioiden järjestö (OEA, *Organización de los Estados Americanos*) tukee esimerkiksi koulutuskumppanuusohjelmaa (PAEC) ja akateemista apurahaohjelmaa (ASP).

7. SUOMEN JA URUGUAYN VÄLINEN YHTEISTYÖ

7.1. KAHDENVÄLINEN YHTEISTYÖ

Tavanomaisimmat yhteistyömuodot, joihin Uruguay osallistuu ovat: ns. Etelä-Etelä-yhteistyö, kolmikantayhteistyö, alueellinen yhteistyö, useiden maiden välinen yhteistyö ja monenvälinen yhteistyö. Viime vuosina tapahtuneiden edistysaskeleiden myötä Uruguaylla on kaksi erilaista roolia kansainvälisessä yhteistyössä. Se saa edelleen taloudellisia resursseja ja teknistä apua kestäväan kehitykseen, mutta samalla se tarjoaa myös apua muille maille Etelä-Etelä- ja kolmikantayhteistyön puitteissa.

Uruguaylla on Suomen kanssa kolme kansallista sopimusta: kahdenvälinen investointisopimus, sopimus kaksinkertaisen verotuksen välttämiseksi ja palvelukauppasopimus Maailman kauppajärjestö WTO:n kautta. Lisäksi Suomen ja Uruguayn opetus- ja kulttuuriministeriöt ovat laatineet kahdenvälisen yhteistyöasiakirjan (MoU, *Memorandum of Understanding*) koulutuksen alueella. Uruguayn muut MoU:t koulutuksesta ovat USA:n ja Kiinan kanssa. Yhteistyö on mahdollista myös kaupunki- ja kunnallistasolla.

7.2. MONENVÄLINEN YHTEISTYÖ

Kansainvälistä yhteistyötä on kuitenkin myös muilla tasoilla. Uruguayssa on yli 300 koulutukseen liittyvää järjestöä. Monet niistä tarjoavat jäsenilleen koulutusta ja pyrkivät jatkuvasti kehittämään opetustapoja ja koulutusala. Paikalliset ja kansalliset järjestöt tai verkostot voivat taas kuulua suurempiin kansainvälisiin kokonaisuuksiin, jotka puolestaan tarjoavat tukea ja koulutusta jäsenjärjestöille ja myös niiden jäsenille.

Suomi kuuluu Uruguayn kanssa esim. kansainväliseen tutkimus- ja kehittämisohjelmaan New Pedagogies for Deep Learning, jossa on mukana yli 1 800 koulua 20:stä maasta. Suomesta ohjelmaan kuuluu Oppiva-verkosto, jonka jäseniä ovat kunnat, jotka sitoutuvat aktiiviseen kehittämiseen. Näiden kuntien kaikki koulut ja päiväkodit kuuluvat toiminnan piiriin. Uruguayssa ohjelmaan kuuluu Ceibalin ja ANEP:in yhteinen oppimisverkosto *Red Global de Aprendizajes*, jonka verkosto kattaa yli 800 oppilaitosta. Education International taas on globaali opetushenkilökunnan ammattijärjestö, joka edustaa sen lähes 400:n jäsenjärjestön 32:ta miljoonaa opettajaa ja opetustukihenkilöä n. 180:ssä maassa. Sen kautta myös Suomen OAJ on mukana mm. Uruguayssa

toteutettavassa projektissa, johon osallistuu kaikki maan viisi kansallista opettajajärjestöä (ADUR-FDUU, ATES, FENAPES, FEDMYFEP, FUM-TEP, jaottelu opetusasteen mukaan). Verkostoja ja järjestöjä on siis paljon, joten yhteistyömahdollisuudet Uruguayssa ja sen kanssa ovat monipuoliset, koulukohtaisista projekteista aina globaalille tasolle saakka.

7.3. KORKEAKOULU- JA TUTKIMUSYHTEISTYÖ

Uruguayssa koulutukseen liittyä kansainvälinen yhteistyö on yleistä erityisesti korkeakoulutasolla. Suomen ja Uruguayn välinen yhteistyö kattaa mm. opiskelijaliikkuvuuden, tutkimus- ja koulutusprojektit sekä koulutusviennin, erityisesti metsätieteiden, biotalouden ja liiketalouden aloilla. Vuonna 2022 yhdeksällä Suomen korkeakouluilla oli yhteistyösopimuksia ja –projekteja Uruguaylaisten korkeakoulujen ja kansallisten koulutustoimijoiden kanssa. Suomesta sopimuksia ovat tehneet mm. Hanken, Karelia, Seinäjoen ja Tampereen ammattikorkeakoulut, Helsingin, Itä-Suomen ja Jyväskylän yliopistot sekä Åbo Akademi. Uruguayn puolelta mukana ovat olleet ainakin UdelaR, UM, ORT ja UTEC. Lisäksi Itä-Suomen yliopistolla on koulutusvientiä edistävät sopimukset suoraan Uruguayn opetus- ja kulttuuriministeriön sekä ANII:n kanssa.

Uruguayn hallitus tilasi suomalaiselta Teknologian tutkimuskeskus VTT:ltä kansallisen kehityssuunnitelman tueksi raportin koskien maan metsäresurssien potentiaalin kehittämistä. VTT:n laatima Uruguayn metsäteollisuuden tiekartta *The Future of Forest-based Bioeconomy Areas: Strategic openings in Uruguay and the World by 2050* julkaistiin vuonna 2019. Samalla käynnistyi metsäalan ammatillisen koulutuksen uudistus. IDB:n rahoittamassa Universidad del Trabajo (UTU) ja Hämeen ammattikorkeakoulun (HAMK) yhteisessä projektissa kehitettiin Uruguayn metsäsektorin ammatti- ja korkeakoulutusta. Yhteistyö sisälsi mm. institutionaalista kapasiteetinvahvistamista, opetussuunnitelman kehittämistä ja opettajakoulutusta. Korkeakoulujen välinen yhteistyö on jatkunut mm. Opetushallituksen Team Finland Knowledge (TFK) -rahoitusohjelman kautta.

TFK –ohjelman tukemia hankkeita Uruguayssa:

2022:

Finnish-Uruguayan Forestry Foresight project

- Hämeen ammattikorkeakoulu ja UTU

2023:

Multidisciplinary Perspectives on Learning Environment Design

- Aalto yliopisto, Jyväskylän yliopisto ja UTU

The Finnish-Uruguayan partnership for fostering STEAM approach in teacher education

- Itä-Suomen yliopisto, Jyväskylän yliopisto ja Universidad de la Empresa

2024:

Scalable Solutions for digital learning in reading and math: a comparative approach

- Turun yliopisto, Universidad Católica de Uruguay ja Universidad Favaloro (Argentiina)

8. KOULUTUSYHTEISTYÖ- JA LIIKETOIMINTAMAHDOLLISUUDET JATKOSSA

Suomella on erityinen asema Uruguayssa ja yleiskuva Suomesta on hyvin positiivinen. Suomi nousi vahvemmin Uruguaylaisten tietoisuuteen UPM:n rantautumisen myötä. Vaikka UPM:n toimia on myös protestoitu, yritys ja projektin kautta maahan muuttaneet suomalaiset ovat vuosien saatossa antaneet positiivisen vaikutelman Suomesta.

Kiinnostusta yhteistyöhön löytyy monilta aloilta, mutta erityisesti koulutus kiinnostaa suomalaisen opetuksen maineen vuoksi. Lehdissä ylistetään edelleen suomalaisen koulutuksen laatua ja maailman onnellisimman maan statusta on käsitelty paljon uruguaylaisessa mediassa. Suomi-brändi siis toimii Uruguayssa erittäin hyvin. Maiden välillä koetaan myös tietynlaista samanhenkisyyttä, ja kansalliset prioriteetit nähdään yhdenmukaisina. Uruguaylaiset ovat todenneet tähän mennessä tehdyn yhteistyön hedelmälliseksi ja suomalaiseen tietotaitoon luotetaan.

Maan hallitus on sitoutunut koulutuksen kehittämiseen. Se on panostanut merkittävästi koulutussektorin parantamiseen ja tarjoaakin erilaisia kannustimia uusille koulutusprojekteille. Tämä tekee Uruguaysta houkuttelevan kohteen koulutussektorin yrityksille, jotka etsivät vakaita ja suotuisia markkinoita laajentumiselle. Uruguay tarjoaa monia mahdollisuuksia teknologian ja koulutuksen yhdistämiseen. Maan kehittynyt IT-infrastruktuuri ja 100 % uusiutuvasta energiasta koostuva sähköntuotanto luovat hyvät puitteet teknologiapohjaisille koulutusratkaisuille.

Uruguayssa on myös vahva perinne julkisen ja yksityisen sektorin yhteistyössä koulutuksen alalla. Monet kansainväliset yritykset ovat jo tehneet PPP-yhteistyötä Uruguayn hallituksen ja paikallisten oppilaitosten kanssa kehittääkseen ja toteuttaakseen koulutusohjelmia. Yritykset voivat hyödyntää näitä yhteistyömahdollisuuksia kehittääkseen räätälöityjä ratkaisuja, jotka vastaavat paikallisiin koulutustarpeisiin ja tukevat maan oman koulutusjärjestelmän tavoitteita. Teknologiyritykset voivat myös tehdä yhteistyötä koulujen ja oppilaitosten kanssa tarjotakseen innovatiivisia oppimISRatkaisuja hyödyntäen esim. virtuaalitodellisuutta, tekoälyä ja interaktiivisia oppimisalustoja.

8.1. EDTECH

Vuonna 2021 IDB kartoitti tärkeimmät EdTech-mahdollisuudet Latinalaisessa Amerikassa. Kärjessä olivat koulutukseen pääsy sekä oppimistieteet ja oppimistulokset. Toisin sanoen ratkaisut, joilla useimmat henkilöt voivat osallistua koulutukseen ja pedagogiset ratkaisut, jotka parantavat oppimistuloksia. Seuraavaksi merkittävin mahdollisuus on koulutuksen hallinnon ja johtamisen puolella. Koulutuslaitosten toiminnan tehostamiseen tarkoitettut ratkaisut ovat 2020-luvun suurin EdTech kategoria Latinalaisessa Amerikassa. Lisäksi merkittäviksi kategorioiksi nimettiin opiskelijakokemuksen parantaminen, UpSkilling (uudelleen koulutus nykypäivän ja tulevaisuuden työpaikkoihin) sekä oppilaitosten, opiskelijoiden ja opettajien auttaminen digitaalisen kapasiteetin kehittämisessä.

Uruguay on ollut edelläkävijä koulutusteknologioiden käyttöönotossa. Ceibal-ohjelma on luonut erinomaisen alustan uusille digitaalisiin oppimateriaaleihin ja -ratkaisuihin keskittyville yrityksille. Käytössä ovat mm. online-koulutuslustoja, opetusmobiilisovellukset, simulaatio- ja virtuaalitodellisuusohjelmistot sekä interaktiiviset multimediaresurssit. Uruguayn koulujen ja

oppilaitosten korkea teknologinen valmius tarjoaa koulutusteknologiayrityksille mahdollisuuden testata ja kehittää tuotteitaan dynaamisessa ja innovatiivisessa ympäristössä. Paikalliset opettajat ja kouluttajat ovat tottuneet käyttämään moderneja opetusteknologioita ja ovat valmiita ottamaan vastaan uusia opetuksen innovaatioita. Tämä mahdollistaa koulutussektorin yrityksille sujuvan integroinnin paikalliseen koulutusjärjestelmään ja nopean käyttöönoton uusille tuotteille ja palveluille. Esimerkiksi STEM-ohjelmat ovat erittäin suosittuja ja niihin on yleensä helppo löytää rahoitusmahdollisuuksia.

8.2. OPETTAJIEN TEKNOLOGIAOSAAMINEN

Toisaalta, jotkut uruguaylaiset opettajat eivät ole pysyneet koulutussektorin digitalisaation tahdissa mukana tai näiden teknologioiden täysimittainen hyödyntäminen on vielä puutteellista. Uruguaylaisten opettajien digitaalista osaamista tutkittiin vuonna 2023. Tutkimuksessa kartoitettiin lähes 2000 uruguaylaisen korkeakoulutuksen opettajan digitaalisia taitoja ja teknologian käyttöä opetuksessa. Osallistujien ikäjakaumassa 54 % oli 40–59-vuotiaita ja 31% alle 40-vuotiaita. Opettajista 33% oli työskennellyt yli 20 vuotta, kun taas 23% oli ollut alalla alle viisi vuotta. Luokkahuoneista 78% oli varustettu interaktiivisilla tauluilla tai projektoreilla ja 84 % opettajista oli sitä mieltä, että heidän oppilaitoksensa edistää digitaalisten teknologioiden integrointia opetukseen.

Yli puolet opettajista käytti jotain teknologiaa yli 75% tunneistaan, suosituimpina työkaluina esitykset (22%) ja video- ja äänitallenteet (19%). Noin 38% opettajista piti alle 10% kurseistaan verkossa, kun taas 20 % opetti vähintään kolme neljästä kurssistaan etänä. Tietokoneiden käyttöä piti helppona kuitenkin 89 % opettajista, ja 90 % käytti internetiä laajasti ja taitavasti. Opettajista 61% arvioitiin olevan keskitason käyttäjiä, tasoilla 3-4/6, ja 40 % käytti digitaalisia kanavia kommunikointiin sekä yhteistyöhön kollegoiden kanssa systemaattisesti. Digitaalisten työkalujen ja materiaalien valinnassa 34% käytti relevantteja kriteerejä ja 49% loi itse erilaisia resursseja. Vain 15% hyödynsi työkaluja pedagogisten strategioiden toteuttamiseen. Lisäksi 13% seurasi ja analysoi säännöllisesti opiskelijoiden verkkotoimintaa, mutta suurin ryhmittymä (37%) käytti digitaalisia työkaluja opiskelijoiden edistymisen seuraamiseen vain satunnaisesti. EdTech koulutus opettajille on siis yhä tarpeen teknologian hyödyntämisen tehostamiseksi.

LÄHTEISTÄ

Tiedot ja tilastot on kerätty mm. seuraavien tahojen julkaisuista ja nettisivuilta:

Uruguayn valtion gub.uy ja sen alaisten toimielinten nettisivut,

ANII, IDB, CEPAL, Holoniq, QS World University Ranking, Red Global, UNESCO, Uruguay XXI.

LIITE 1 – TILASTOT PÄIVÄHOIDOSTA KESKIKOULUUN

Taso	Ikä	Hallinnointi	Tyyppi	Koulutuslaitoksia (n.)	Oppilaita (n.)	Opettajia (n.)
Päivähoito & Varhaiskasvatus	0-5v	Kaikki		1070	179 000	>5 500
Päivähoito	0-3v	MEC, ANEP, INAU	Julkiset päiväkodit	530	62 000	n/a
			Yksityiset päiväkodit (CPIP)	270	12 000	n/a
Päivähoito & Varhaiskasvatus	3-5v	DGEIP	Julkiset päiväkodit	230	83 000	3 500
			Yksityiset päiväkodit	40	23 000	2 000
Perusopetus	6-11v	Kaikki		2470	301 000	19 500
Peruskoulu	6-11v	DGEIP	Julkiset	2 040	251 000	12 000
			Yksityiset	430	50 000	7 500
Keskikoulu	12-17v	Kaikki		1 480	347 000	>50 000
Alempi sykli	12-14v	DGEIP	Maaseudun keskikoulut	50	1 100	n/a
		DGES	Julkiset lyseot	330	109 000	12 000
			Yksityiset lyseot	190	23 000	3 500
		DGETP	Teknisen ja teknologisen perusopetuksen oppilaitokset	220	33 000	7 000
Ylempi sykli	15-17v	DGES	Julkiset lyseot	330	114 000	10 000
			Yksityiset lyseot	180	17 000	n/a
		DGETP	Teknisen ja teknologisen perusopetuksen oppilaitokset	180	49 000	17 500

LIITE 2 – KORKEAKOULUTILASTOT

Korkeakoulut	Hallinnointi	Koulutuslaitos	Oppilaita (n.)	Opettajia (n.)
Kaikki			312 000	23 000
Yliopistot & Yliopistoinstituutit	Kaikki		253 000	18 000
	Julkiset yliopistot	Yht.	225 000	12 000
		UdelaR	221 000	11 600
		UTEC	3 500	400
	Yksityiset yliopistot	Yht.	27 000	6 000
		ORT	11 000	1 600
		UCU	8 000	1700
		UDE	3 000	900
		UM	4 000	900
		CLEAH	1 000	300
Julkiset & yksityiset yliopistoinstituutit	10kpl yht.	1 500	600	
Ei-yliopistollinen koulutus	Kaikki		16 000	2 200
Opettajankoulutus	Kaikki		34 000	2 800
	Montevideo	IINN	3 300	240
		IPA	6 300	430
		INET	2 200	140
		IFES	1 100	70
Muulla maassa	Kaikki	21 000	2 000	

LIITE 3 – URUGUAYN TUTKIMUSKESKUKSET

- 1) Biologisen tutkimuksen instituutti Clemente Estable
IIBCE, Instituto de Investigaciones Biológicas Clemente Estable
Toteuttaa ja kehittää tieteellistä tutkimusta saadakseen uutta tietoa biotieteistä. Sillä on tutkimusryhmiä neurotieteessä, genetiikassa ja molekyylibiologiassa, mikrobiologiassa, ekologiassa ja evoluutiobiologiassa.
- 2) Montevideon Pasteur-instituutti
Instituto Pasteur de Montevideo
Tarjoaa teknologiaa ja henkilöresursseja kehittämään uutta tutkimusta biolääketieteeseen sovellettavassa rakenne-, molekyyli- ja solubiologiassa.
- 3) Pedagogisen tutkimuksen ja kokeilun keskus
Centro de Investigación y Experimentación Pedagógica
Korkea-asteen koulutuskeskus, jolla on laaja kokemus opettajien kouluttamisesta jatkuvan oppimisen ja ammattikehityksen ohjelmillaan.
- 4) Uruguay molekyyliekuvantamiskeskus
Centro Uruguayo de Imagenología Molecular
tehtävänä on kehittää terveystieteiden tutkimusta, koulutusta ja sovelluksia, joissa edistetään diagnosointia ja kliinistä ja biolääketieteellistä tutkimusta.
- 5) Kansallinen maataloustutkimuslaitos
INIA, Instituto Nacional de Investigaciones Agropecuarias
luo ja mukauttaa tietoa ja teknologiaa maatalouden ja maan kestävän kehityksen edistämiseksi ottaen huomioon valtion politiikat, sosiaalisen osallisuuden sekä markkinoiden ja kuluttajien vaatimukset.
- 6) Uruguayn antarktinen instituutti
Instituto Antártico Uruguayo
Puolustusministeriön alaisuudessa toimiva instituutti, joka vastaa Etelämantereen tieteellisen, teknologisen ja logistisen toiminnan ohjelmoinnista ja kehittämisestä kansallista etelämannerohjelmaa varten.
- 7) Uruguayn teknologinen laboratorio
LATU, Laboratorio Tecnológico del Uruguay
Edistää maan kestävä kehitystä ja innovaatiota analyttisillä, meteorologisilla, teknologisilla ja vaatimustenmukaisuuden arviointipalveluilla.

- 8) Etelä-Amerikan kestävän kehityksen tutkimuksen instituutti
SARAS, Instituto Sudamericano de Estudios sobre Sustentabilidad y Resiliencia
Tekee poikkitieteellistä tutkimusta ja pyrkii edistämään tiedon tuottamista sekä ekosysteemipalvelujen hallintovalmiuksien rakentamista. Se pyrkii myös vaikuttamaan prosesseihin ja mekanismeihin, jotka määrittävät yhteiskunnan, ympäristön ja talouden kestävyuden ja sietokyvyn.

- 9) Perustieteiden kehittämisohjelma
PEDECIBA, Programa de Desarrollo de las Ciencias Básicas
Luo ja ylläpitää tieteellistä alustaa, joka tukee perustieteiden ja teknologian kehitystä.

- 10) Pandon teknologiakeskus
Polo Tecnológico de Pando
Edistää tiedon sisällyttämistä tavaroiden ja palveluiden tuotantoon, luoden samalla työpaikkoja ja parempaa elämänlaatua uruguaylaisille.

LIITE 4 – LYHENTEET

Instituutioiden lyhenteet tulevat niiden espanjankielisistä nimistä.

ADECA = Epävirallisten koulutuksen laitosten yhdistys (*Asociación de Entidades de Capacitación*)

ADUR-FDUU = Tasavallan yliopiston opettajien liitto (*Asociación de Docentes de la Universidad de la República*)

ANEP = Kansallinen julkisen koulutuksen hallintoelin (*Administración Nacional de Educación Pública*)

ANII = Kansallinen tutkimus- ja innovaatiovirasto (*Agencia Nacional de Investigación e Innovación*)

ARCE = Valtion hankintasäätelyvirasto (*Agencia Reguladora de Compras Estatales*)

ASP = Akateeminen apurahaohjelma (*El Programa de Becas Académicas*)

ATES = Keskikoulun työntekijöiden liitto (*Asociación de Trabajadores de Enseñanza Secundaria*)

BKT = Bruttokansantuote

CAF = Latinalaisen Amerikan ja Karibian kehityspankki (*Banco de Desarrollo de América Latina y el Caribe*)

CAIF = Lapsi- ja perhekeskukset (*Centros de Atención a la Infancia y a la Familia*)

CAPI =Päiväkotikeskukset (*Centros de Atención a la Primera Infancia*)

CECAP = Koulutus- taide- ja tuotantokeskukset (*Centros Educativos de Capacitación, Arte y Producción*)

CEPAL = Latinalaisen Amerikan ja Karibian talouskomissio (*Comisión Económica para América Latina y el Caribe*)

CERP = Alueellinen opettajakeskus (*Centro Regional de Profesores*)

CFE = Opettajankoulutusneuvosto (*CFE, Consejo de formación en educación*)

CLEAH = Latinalaisen Amerikan Ihmistalouden Yliopisto (*Universidad Centro Latinoamericano de Economía Humana*)

CND = Kansallinen kehitysyhtiö (*Corporación Nacional para el Desarrollo*)

CODICEN = ANEP:in keskushallinto (*Consejo Directivo Central*)

CPIP = Yksityiset päiväkodit (*Centros de Primera Infancia Privados*)

CSIC = UdelaRin tieteellisen tutkimuksen toimikunta (*Comisión Sectorial de Investigación Científica*)

DGEIP = Esiopetuksen ja perusopetuksen pääosasto (*Dirección General de Educación Inicial y Primaria*)

DGES = Keskiasteen koulutuksen pääosasto (*Dirección general de educación secundaria*)

DGETP(-UTU) = Teknisen ja teknologisen koulutuksen pääosasto (*Dirección general de educación técnico-profesional*)

DNE = Opetushallitus (*Dirección Nacional de Educación*)

FEDMYFEP = Perusopetuksen opettajien ja virkamiesten demokraattinen liitto (*Federación Democrática de Maestros y Funcionarios de Educación Primaria*)

FENAPES = Kansallinen keskikoulun opettajien liitto (*Federación Nacional de Profesores de Enseñanza Secundaria*)

FUM-TEP = Uruguayn opettajien liitto - perusopetuksen työntekijät (*Federación Uruguay De Magisterio - Trabajadores De Educación Primaria*)

HDI = Human Development Index

ICT = Information and Communications Technology

IDB = Amerikkojen kehitys pankki (*Inter American Development Bank; Banco Interamericano de Desarrollo*)

IFD = Opettajankoulutusinstituutti (*Instituto de Formación Docente*)

IFES = Sosiaalikasvatuksen instituutti (*Instituto de Formación en Educación Social*)

IIBCE = Biologisen tutkimuksen instituutti Clemente Estable (*Instituto de Investigaciones Biológicas Clemente Estable*)

IINN = Normaali-instituutit María Stagnero de Munar ja Joaquín R. Sánchez (*Institutos Normales María Stagnero de Munar y Joaquín R. Sánchez*)

INAU = Uruguayn lasten ja nuorten instituutti (*Instituto del Niño y Adolescente del Uruguay*)

INET = Teknisen koulutuksen normaali-instituutti (*Instituto Normal de Enseñanza Técnica*)

INIA = Kansallinen maataloustutkimuslaitos (*Instituto Nacional de Investigaciones Agropecuarias*)

IPA = Opettajankoulutuslaitos Artigas (*Instituto de Profesores Artigas*)

IPES = Korkeakouluinstituutti Pivel Devoto (*Instituto de Perfeccionamiento y Estudios Superiores Juan E. Pivel Devoto*)

IU = Yliopistoinstituutti (*instituto universitario*)

LATU = Uruguayn teknologinen laboratorio (*Laboratorio Tecnológico del Uruguay*)

LPI = Legatum Prosperity Index -vauraustilasto

MEC = Opetus ja kulttuuriministeriö (*Ministerio de Educación y Cultura*)

MEF = Talous- ja valtiovarainministeriö (*Ministerio de Economía y Finanzas*)

MoU = Yhteistyöasiakirja (*memorandum of understanding*)

OEA = Amerikan valtioiden järjestö (*Organización de los Estados Americanos*)

OPP = Tasavallan Presidentin suunnittelu- ja budjettitoimisto (*Oficina de Planeamiento y Presupuesto de la República*)

ORT = Uruguayn ORT-yliopisto (*Universidad ORT Uruguay*; ORT= *Obshchestvo Remeslennogo zemledelcheskogo Truda sredi evreev v Rossii* = Juutalaisten kaupan ja maataloustyön edistämisseura)

PAEC = Koulutuskumppanuusohjelma (*Programa de Alianzas para la Educación y la Capacitación*)

PEDECIBA = Perustieteiden kehittämissuunnitelma (*Programa de Desarrollo de las Ciencias Básicas*)

PPP = Public private partnership

SARAS = Etelä-Amerikan kestävän kehityksen tutkimusten instituutti (*Instituto Sudamericano de Estudios sobre Sustentabilidad y Resiliencia*)

SNI = Kansallisen tutkijajärjestelmä (*Sistema Nacional de Investigadores*)

STE(A)M = tiede, teknologia, insinööritieteet, (taide) ja matematiikka (*science, technology, engineering, (art) and math*)

UCU = Uruguayn katolinen yliopisto (*Universidad Católica del Uruguay*)

UDE = Kauppakorkeakoulu (*Universidad de la Empresa*)

UdelaR = Tasavallan yliopisto (*Universidad de la Republica*)

UM = Montevideon Yliopisto (*Universidad de Montevideo*)

USD = Yhdysvaltojen dollari

UTEC = Uruguayn teknologinen yliopisto (*Universidad Tecnológica del Uruguay*)

UTU = Uruguayn työyliopisto (*Universidad del Trabajo del Uruguay*)

VTT = Suomalainen Teknologian tutkimuskeskus

WTO = World Trade Organization

LIITE 5 – ESPANJANKIELISET TERMIT JA NIMET

Koulutusasteet

- *Päivähoito = *primera infancia*
- *Esiopetus = *educación inicial*
- *Perusopetus = *educación primaria*
- *Keskiasteen koulutus = *educación secundaria*
- *Keskikoulun alempi sykli = *ciclo básico*
- *Keskikoulun ylempi sykli = *ciclo superior / bachillerato*
- *Korkeakoulutus = *educación superior*

Kehittämishjelmat

- *Kansallinen kehittämisstrategia 2050 = *Estrategia Nacional de Desarrollo Uruguay 2050*
- *Kansallinen tiede- ja teknologiastrategia = *Plan Estratégico en Ciencia y Tecnología*
- *Kansallisen koulutus- ja työsuunnitelma = *Programa Nacional de Educación y Trabajo*
- *Kattava opetussuunnitelman muutos = *Transformación Curricular Integral*
- *Uruguayn Digitaalinen Agenda 2021-2025 = *Agenda Uruguay Digital 2025*

Muut

- *Esiopetuksen koordinoitineuvosto = *Consejo Coordinador de la Educación en la Primera Infancia*
- *Etelä-Etelä-yhteistyö = *Cooperación Sur-Sur*
- *Francisco de Asísin yliopistoinstituutti = *Instituto Universitario Francisco de Asís*
- *Kansainvälisen yhteistyön järjestelmä = *Sistema Nacional de Cooperación Internacional*
- *Kolmikantayhteistyörahassto = *Fondo de Cooperación Triangular*
- *Nuorten kristillisen yhdistyksen yliopistoinstituutti = *Instituto Universitario Asociación Cristiana de Jóvenes*
- *Solidarisuusrahasto = *Fondo de Solidaridad*
- *Tuotannonkehittämispoliittikat = *políticas de desarrollo productivo*
- *Yksityisen korkeakoulutuksen neuvosto = *Consejo Consultivo de Enseñanza Terciaria Privada*